

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2014

726/2014

Turvallisuusselvityslaki

Annettu Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on parantaa mahdollisuuksia ennakolta ehkäistä toimintaa, joka voi vahingoittaa valtion turvallisuutta, maanpuolustusta, Suomen kansainvälisiä suhteita, yleistä turvallisuutta tai muuta niihin verrattavaa yleistä etua taikka erittäin merkittävää yksityistä taloudellista etua taikka edellä tarkoitettujen etujen suojaamiseksi toteutettavia turvallisuusjärjestelyjä.

2 §

Lain soveltamisala ja sen suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa säädetään:

1) turvallisuusselvityksen laatimisen edellytyksistä ja laadinnassa noudatettavasta menettelystä;

HE 57/2013
HaVM 16/2014
EV 79/2014

2) turvallisuusselvitystä laadittaessa käytettävistä tiedoista;

3) selvityksen kohteen suostumuksesta ja tiedonsaantioikeuksista;

4) selvityksen hakijan ja selvityksen kohteen tiedonantovelvollisuuksista;

5) turvallisuusselvityksen ja sen perusteella annetun todistuksen voimassaolosta ja todistuksen peruuttamisesta;

6) henkilörekisterien yhdistämisestä selvityksen kohteen nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuraamiseksi ja sen johdosta suoritettavista toimenpiteistä.

Työnantajan oikeudesta kerätä ja tallettaa tietoja työnhakijasta tai virkaa hakeneesta taikka siihen palvelussuhteessa olevasta, lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä sekä rikostaustan selvittämisestä viranomaisen luvan myöntämisen tai hyväksynnän osana säädetään erikseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *henkilöturvallisuusselvityksellä* henkilön nuhteettomuuden tai luotettavuuden var-

mistamiseksi tässä laissa säädetyllä tavalla laadittavaa selvitystä henkilön taustasta;

2) *yritysturvallisuusselvityksellä* yrityksen ja sen vastuuhenkilöiden luotettavuuden, yrityksen tietoturvallisuuden tason sekä sitoumustenhoitokyvyn arvioimiseksi tässä laissa säädetyllä tavalla laadittavaa selvitystä;

3) *turvallisuusselvityksellä* henkilöturvallisuusselvitystä ja yritysturvallisuusselvitystä;

4) *selvityksen kohteella* henkilöä tai yritystä, josta turvallisuusselvitys on pyydetty laadittavaksi;

5) *viranomaisella* viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:ssä tarkoitettua organisaatiota, toimielintä tai henkilöä;

6) *yrityksellä* elinkeinotoimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä tai muuta yksikköä, joka yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:n 1 momentin 1—5 kohdan mukaan on rekisteröitävä yritys- ja yhteisötietojärjestelmään;

7) *yrityksen vastuuhenkilöllä* henkilöä, joka merkitään viranomaisen julkiseen rekisteriin yhtiömiehenä, vastuullisena yhtiömiehenä, toimitusjohtajana, yrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä tai henkilönä, jolla on prokuura- ja nimenkirjoitusoikeus;

8) *työnantajalla* viranomaista tai yritystä, joka on valitsemassa henkilöä palvelussuhteeseen tai johon henkilö on palvelussuhteessa;

9) *läheisellä* selvityksen kohteen isää tai äitiä, avio- tai avopuolisoa taikka lasta;

10) *kansainvälisellä tietoturvallisuusvelvoitteella* Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen tai säädökseen sisältyvää salassa pidettävän asiakirjan käsittelyn tietoturvallisuuden toteuttamisessa noudatettavaa vaatimusta ja turvallisuusjärjestelyä;

11) *luokitellulla asiakirjalla* viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa, johon mainitun lain tai sen nojalla annettujen säännösten nojalla taikka kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) nojalla on tehty tai voidaan tehdä suojaustasoa koskeva luokittelumerkintä sen osoittamiseksi, minkälaisia tietoturvallisuusvaatimuksia asiakirjaa käsiteltäessä noudatetaan.

Mitä 1 momentin 6 kohdassa säädetään

yrityksestä ja 7 kohdassa yrityksen vastuuhenkilöstä, sovelletaan vastaavasti myös sellaiseen säätiöön tai yhdistykseen, joka ei harjoita elinkeinotoimintaa, sekä tällaisen säätiön ja yhdistyksen hallituksen jäseniin ja niihin, joilla säätiörekisterin tai yhdistysrekisterin mukaan on säätiön tai yhdistyksen nimenkirjoitusoikeus.

Mitä 1 momentin 11 kohdassa säädetään luokitellusta asiakirjasta, sovelletaan myös tietoihin, jotka on saatu suullisesti tai voidaan saada havainnoimalla, jos tällaisia tietoja sisältävät asiakirjat olisi luokiteltavissa mainitussa kohdassa tarkoitettujen säännösten perusteella.

2 luku

Selvityksen kohteen asema ja oikeudet

4 §

Ilmoittaminen turvallisuusselvityksestä

Sen, joka aikoo hakea henkilöturvallisuusselvityksen laatimista palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävään valittavasta, on ilmoitettava tästä viran tai tehtävän täytettävänä oloa koskevassa ilmoituksessa tai muulla sopivalla tavalla. Sama koskee koulutuksen järjestäjää, jos koulutukseen valittavasta on tarkeutus pyytää henkilöturvallisuusselvitys.

Sillä, joka aikoo hakea yritysturvallisuusselvitystä siitä, jonka kanssa on tarkoitus tehdä hankintasopimus, on hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä ilmoitettava yritysturvallisuusselvityksen laadinnasta. Jos kysymys ei ole julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011) tarkoitettusta puolustus- ja turvallisuushankinnasta, asiasta voidaan ilmoittaa myös muulla tavalla.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos selvityksen kohde itse hakee turvallisuusselvityksen laatimista.

5 §

Selvityksen kohteen suostumus

Turvallisuusselvityksen laatimisen ja turvallisuusselvitykseen liittyvän 51 §:ssä tarkoitettua luotettavuuden seurannan toteutta-

misen yleisenä edellytyksenä on, että selvityksen kohde on antanut siihen etukäteen kirjallisen suostumuksen.

Suostumusasiakirjasta tulee käydä ilmi, että selvityksen kohde on ennen suostumuksen antamista saanut tiedon turvallisuusselvityksen ja luotettavuuden seurannan tarkoituksesta ja niiden käytöstä, turvallisuusselvitykseen ja sen seurantaan liittyvästä tietojenkäsittelystä sekä oikeudestaan saada tieto selvityksen sisällöstä.

Suostumus henkilöturvallisuusselvityksen laatimiseen voidaan antaa siten, että se kattaa kaikki ne tilanteet, joissa suostumuksessa määritellyn palvelussuhteen tai tehtävän aikana on tarpeen laatia turvallisuusselvitys tai antaa sen perusteella henkilöturvallisuusselvitystodistus. Suostumus voidaan antaa myös siten, että se koskee kaikkia tietyn hallinnonalan tehtäviä.

Jos selvityksen kohde itse hakee turvallisuusselvityksen laadintaa, suostumusasiakirjan sijasta on annettava selvityksen kohteen ilmoitus, josta tulee käydä ilmi 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

6 §

Oikeus saada tieto turvallisuusselvityksestä

Jokaisella on oikeus saada toimivaltaiselta viranomaiselta tieto siitä, onko hänestä tai yrityksestä, jonka puhevaltaa hän käyttää, tehty turvallisuusselvitys. Selvityksen kohteella on oikeus pyynnöstään saada toimivaltaiselta viranomaiselta turvallisuusselvityksen sisältämät tiedot.

Turvallisuusselvityksen hakijan on ilmoitettava selvityksen kohteelle selvityksen lopputuloksesta. Jos selvitys on annettu kirjallisena, selvitys on annettava myös nähtäväksi tai pyydettyäessä kopiona.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos tieto on peräisin sellaisesta henkilörekisteristä, johon rekisteröidyllä ei lain mukaan ole tarkastusoikeutta.

Jos toimivaltainen viranomainen kieltäytyy antamasta tietoja, sen tulee ilmoittaa syyt tähän tietoa pyytäneelle annettavassa kirjallisessa päätöksessä.

7 §

Selvityksen kohteen huomautusoikeus

Henkilöturvallisuusselvityksen kohteella on oikeus tehdä huomautus haastattelun tai 28 §:ssä tarkoitetun henkilötietolomakkeen tietojen tarkistamismenettelyn yhteydessä esiin tulleista seikoista.

Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä selvityksen kohteen esittämästä huomautuksesta merkintä kohteesta laadittavaan henkilöturvallisuusselvitykseen, jollei tietoa huomautuksen johdosta heti oikaista tai jollei huomautusta ole pidettävä ilmeisen perusteetomana.

Jos toimivaltainen viranomainen kieltäytyy tekemästä huomautuksesta merkintää henkilöturvallisuusselvitykseen, sen tulee ilmoittaa syyt tähän selvityksen kohteelle annettavassa kirjallisessa päätöksessä.

Rekisteriin sisältyvän tiedon korjaamisesta säädetään erikseen.

8 §

Säännösten soveltaminen läheisiin

Mitä tässä luvussa säädetään selvityksen kohteena olevan henkilön suostumuksesta, tiedonsaantioikeudesta ja huomautusoikeudesta, sovelletaan myös selvityksen kohteena olevan henkilön läheiseen, jos tästä tehdään 29 §:n nojalla turvallisuusselvitys.

3 luku

Toimivaltaiset viranomaiset ja niiden harkintavallan ohjaus

9 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen ja yritysturvallisuusselvityksen tekemisestä päättää suojelupoliisi, jollei jäljempänä toisin säädetä. Suojelupoliisi laatii suppean henkilöturvallisuusselvityksen, jos selvitys on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi. Suojelupoliisissa voi tämän lain mukaisissa tehtävissä toimia pääesikunnan osoittamia yhteyshenkilöitä.

Poliisihallituksen määräämä poliisihallinnon yksikkö päättää suppean henkilöturvallisuusselvityksen laatimisesta, jollei 1 tai 3 momentista muuta johdu.

Henkilöturvallisuusselvityksen tekemisestä päättää pääesikunta, jos selvityksen kohde toimii tai hänen on tarkoitus toimia puolustusvoimissa tai hoitaa puolustusvoimien antamaa tehtävää taikka jos turvallisuusselvitys liittyy puolustusvoimien toimintaan tai hankintoihin. Pääesikunta päättää yritysturvaluusselvityksen tekemisestä yrityksestä, joka hoitaa tai jonka on tarkoitus hoitaa puolustusvoimien antamaa tehtävää, taikka yrityksestä, joka liittyy puolustusvoimien hankintoihin. Pääesikunta voi antaa turvallisuusselvityksen laatimiseksi tarvittavien rekisteritietojen tarkistamisen ja luovuttaa tätä varten pääsyn tarkistuksessa käytettäviin rekistereihin määrämälleen ja valvonnassaan toimivalle puolustusvoimien yksikölle. Pääesikunta voi antaa myös edellä tarkoitetulle yksikölle oikeuden ilmoittaa henkilöturvallisuusselvitystä hakeneelle puolustusvoimien yksikölle siitä, että rekisteritiedoissa ei ole ilmennyt henkilön luotettavuuden kannalta kielteisiä tietoja.

Viestintävirasto laatii yritysturvaluusselvityksen osana tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvaluusuden tasoa koskevan selvityksen.

Sen estämättä, mitä edellä säädetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat yksittäistapauksessa sopia, että toinen viranomainen laatii turvallisuusselvityksen tai sen osan toisen viranomaisen sijasta taikka antaa niiden perusteella todistuksen.

10 §

Viranomaisen harkinta turvallisuusselvityksien käsittelyyn ottamisessa

Turvallisuusselvitystä ei laadita, jos selvityksen kohteesta on laadittu voimassa oleva vastaava turvallisuusselvitys, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Jollei velvollisuudesta hankkia turvallisuusselvitys tai hankkia sen perusteella annettava todistus säädetä laissa, turvallisuusselvitykset suoritetaan toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä olevien voimavarojen mukaisesti ja ottaen huomioon:

1) tarve kansainvälisten tietoturvaluusvelvoitteiden toteuttamiseen;

2) haetun turvallisuusselvityksen yleinen merkitys tietoturvaluusuden varmistamiseksi julkishallinnossa taikka yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen tai erittäin tärkeiden yksityisten etujen suojaamisessa;

3) selvityksen hakijoiden ja kohteiden yhdenvertainen kohtelu.

11 §

Eräiden selvityksen kohdetta koskevien seikkojen huomioon ottaminen henkilöturvallisuusselvityksen laadinnassa

Jos henkilöturvallisuusselvitystä laadittaessa ilmenee, että selvityksen kohde on lainvoimaisella ratkaisulla tuomittu rangaistukseen tai jätetty rikoslain (39/1889) 3 luvun 4 §:n 1 tai 2 momentin nojalla rangaistukseen tuomitsematta, toimivaltaisen viranomaisen on selvityksen lopputulosta harkitessaan otettava erityisesti huomioon:

1) teosta kulunut aika;

2) selvityksen kohteen ikä tekohetkellä;

3) tekojen toistuvuus ja niiden osoittama piittaamattomuus toisten oikeuksista taikka harkintakyvyn puutteesta;

4) seuraamusten ankaruus;

5) teon luonne tai merkittävyys suhteessa selvityksen perustana olevaan tehtävän kannalta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvioitaessa tietoja poliisitoimen tekemistä selvityksen kohdetta koskevista päätöksistä tai häneen kohdistetuista toimenpiteistä.

Tietojen käyttörajoituksista eräissä tapauksissa säädetään 32 §:ssä.

12 §

Arviointikriteerilautakunta

Oikeusministeriön yhteydessä toimii turvallisuusselvitysasioissa valtioneuvoston asettama arviointikriteerilautakunta, jossa on edustettuna julkishallinnon tietoturvaluusuden yleisestä ohjauksesta vastaava ministeriö, puolustushallinto, ulkoasiainhallinto ja muut yleisten etujen suojaamisen kannalta keskeiset hallinnonalat, ammattijärjestöt ja elinkeinoelämä sekä tarvittava oikeudellinen asiantuntemus.

Arviointikriteerilautakunnan tehtävänä on toimivaltaisten viranomaisten päätöksenteon tueksi sekä yhtenäisen ja johdonmukaisen tulkintakäytännön edistämiseksi käsitellä ja esittää yleisiä tulkintasuosituksia:

1) tehtävistä, joista laissa säädetty edellytykset huomioon ottaen voidaan laatia turvallisuusselvitys;

2) siitä, miten erilaisten tekoa koskevien tietojen merkitystä olisi asianmukaista arvioida erilaisten tehtävien hoidon kannalta ja selvityksen kohteen haastattelun tarpeesta asiaa arvioitaessa;

3) seikoista, jotka voivat vaikuttaa turvallisuusselvitystodistuksen antamiseen;

4) turvallisuusselvityksen ja sen perusteella annetun turvallisuusselvitystodistuksen peruuttamisesta;

5) muista toimenpiteistä turvallisuusselvityksen hakijoiden ja selvityksen kohteiden yhtenäisen ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi turvallisuusselvitysmenettelyssä.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, arviointikriteerilautakunnan tehtävänä on antaa suojelupoliisille lausunto 22 §:ssä tarkoitettujen hakemusten johdosta.

13 §

Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö

Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava yhteistyössä turvallisuusselvityksen ja sen perusteella annettavan todistuksen yhtenäisen esittämistavan sekä arviointikriteerilautakunnan suosituksiin perustuvan yhtenäisen soveltamiskäytännön luomiseksi.

4 luku

Henkilöturvallisuusselvitys

Henkilöturvallisuusselvityksen tasot

14 §

Perusmuotoinen, laaja ja suppea henkilöturvallisuusselvitys

Henkilöturvallisuusselvitys laaditaan suppeana, perusmuotoisena tai laajana siten kuin jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Henkilöturvallisuusselvityksen hakeminen

15 §

Henkilöturvallisuusselvityksen hakemiseen oikeutetut

Henkilöturvallisuusselvitystä voi hakea, jollei kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista muuta johdu tai laissa toisin säädetä, selvityksen kohteen työnantaja tai se, jonka antamaa toimeksiantoa tai siihen kuuluu tehtävää selvityksen kohteen on tarkoitus hoitaa tai jota hän hoitaa. Jos selvitys laaditaan koulutukseen valittavasta, koulutuksen järjestäjä hakee selvitystä.

Henkilöturvallisuusselvitys voidaan tehdä myös muun kuin 1 momentissa tarkoitetun hakijan pyynnöstä, jos turvallisuusselvitystä edellytetään kansainvälisen järjestön tai toimielimen säännöissä tai toisen valtion laissa ja jos se on tarpeen sen vuoksi, että selvityksen kohde:

1) voidaan valita hoitamaan tehtäviä kansainvälisessä järjestössä tai toimielimessä taikka toisessa valtiossa;

2) voi aloittaa yritystoiminnan toisessa valtiossa.

16 §

Valtionhallinnon viranomaisen velvollisuus hakea henkilöturvallisuusselvitystä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että valtionhallinnon viranomaisen on hankittava henkilöturvallisuusselvitys henkilöstä, jolla on muutoin kuin satunnaisesti oikeus käsitellä suojaustasoihin I tai II luokiteltuja asiakirjoja taikka joka muutoin hoitaa sellaisia tehtäviä, joissa hän salassa pidettäviä tietoja paljastamalla tai muulla lainvastaisella teolla voi merkittäväällä tavalla vaarantaa valtion turvallisuutta, maanpuolustusta, kansainvälisiä suhteita, poikkeusoloihin varautumista, väestönsuojelua tai yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja taikka mainittujen etujen suojaamiseksi toteutettuja turvallisuusjärjestelyjä.

Valtion virkamieslaissa (750/1994) säädetään henkilöturvallisuusselvitystodistuksen vaatimisesta edellytyksenä virkaan nimittämiseksi.

17 §

Henkilöturvallisuusselvitystä koskeva hakemus ja sen käsittelyä varten annettavat tiedot

Henkilöturvallisuusselvitystä on haettava kirjallisesti. Hakemukseen tulee liittää 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu suostumusasiakirja tai, jos selvityksen kohde itse hakee henkilöturvallisuusselvitystä, 5 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitys.

Henkilöturvallisuusselvitystä koskevassa hakemuksessa tulee ilmoittaa:

1) selvityksen kohteen nimi ja henkilötunnus tai, jollei sitä ole, syntymäaika ja -paikka, kotikunta, yhteystiedot, kansalaisuus ja ammatti sekä muutokset nimessä, henkilötunnuksessa tai kansalaisuudessa;

2) se virka tai tehtävä, johon selvityksen kohde aiotaan nimittää tai jota hän hoitaa;

3) sellaiset tiedot virasta tai tehtävästä, jotka ovat tarpeen turvallisuusselvityksen laatimisen edellytyksiä harkittaessa;

4) aiotaanko ennen tehtävään valitsemista laissa erikseen säädettyllä tavalla pyytää selvityksen kohdetta esittämään huumausainetestiä koskeva todistus, hankkia häntä koskevat luottotiedot tai suorittaa hänelle lääkärintarkastus.

Perusmuotoista tai laajaa henkilöturvallisuusselvitystä haettaessa hakemukseen tulee liittää selvitys selvityksen kohteen asuinpaikoista ja pitempiaikaisista oleskelupaikoista enintään viimeisten kymmenen vuoden ajalta sekä nimikirjaote tai muu selvitys koulutuksesta ja virka- ja työsuhteista vähintään kymmenen viimeisen vuoden ajalta. Nimikirjaa vastaavia tietoja ei tarvitse esittää toimivaltaisen viranomaisen tai sen hallinnonalan palveluksessa jo olevasta henkilöstä, jos toimivaltaisen viranomaisen voi hankkia tiedot viran puolesta. Laajaa henkilöturvallisuusselvitystä haettaessa tulee hakemukseen liittää tai erikseen toimittaa 28 §:ssä tarkoitettu henkilötietolomake.

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, henkilöturvallisuusselvityksen hakijan on toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä annettava tietoja, jotka on otettava tämän lain mukaan huomioon arvioitaessa edellytyksiä laatia henkilöturvallisuusselvitys tai antaa sen perusteella henkilöturvallisuusselvitystodistus.

Henkilöturvallisuusselvityksen laatimisen edellytykset

18 §

Turvallisuusvaatimusten toteuttaminen yleisenä edellytyksenä

Henkilöturvallisuusselvityksen laatimisen yleisenä edellytyksenä on, että hakija on rajoittanut teknisin ja muin toimenpitein pääsyä suojattaviin tietoihin sekä huolehtinut toimittajien ja tietojärjestelmien suojaamisesta ja ryhtynyt muihin asianmukaisiin toimenpiteisiin tietoturvallisuuden sekä muiden turvallisuusjärjestelyjen toteuttamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vaatimuksen täyttyminen voidaan osoittaa tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetussa laissa (1405/2011) tarkoitettun hyväksytyyn arviointilaitoksen antamalla todistuksella, viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain (1406/2011) mukaisesti annettulla todistuksella, turvallisuussuunnitelmalla tai muulla turvallisuusselvityksen tekemisestä päättävän toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Mitä edellä säädetään, ei sovelleta, jos henkilöturvallisuusselvitys laaditaan 19 §:n 2 momentin tai 21 §:n 2 momentin nojalla taikka jos selvityksen kohde hoitaa 43 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä.

19 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

1) saa oikeuden muutoin kuin satunnaisesti käsitellä sellaisia viranomaisen asiakirjoja, jotka voidaan tai tulee turvallisuusluokitella suojaustasoihin II—III kuuluviksi, taikka muutoin hoitaa sellaisia tehtäviä, joissa hän salassa pidettäviä tietoja paljastamalla tai muulla lainvastaisella teolla voi merkittäväällä tavalla vaarantaa valtion turvallisuutta, maan-

puolustusta, kansainvälisiä suhteita, poikkeusoloihin varautumista, väestönsuojelua tai yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja taikka mainittujen etujen suojaamiseksi toteutettuja turvallisuusjärjestelyjä;

2) hoitaa eduskunnan kanslian, tasavallan presidentin kanslian, eduskunnan oikeusasia-miehen tai valtioneuvoston tarkastusviraston tehtävää ja tehtävässään saa 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin verrattavissa olevia tietoja taikka saa pysyväisluonteisen oikeuden päästä eduskunnan ja sen virastojen toimitt-loihin;

3) toimii valtionjohtoa välittömästi palvelevissa tehtävissä, joissa voidaan edellyttää erityistä luotettavuutta;

4) toimii tehtävissä, joissa voi vahingoittaa yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömän infrastruktuurin toimivuutta tai kriittisen tuotannon jatkumista;

5) voi tietojärjestelmän pääkäyttäjänä tai muut toimivaltuutensa huomioon ottaen vahingoittaa viranomaisten toiminnan tai yhteiskunnan perustoimintojen kannalta keskeisten tietojärjestelmien toimivuutta tai niiden tietoturvaluutta;

6) pääsee työtehtävissään tietoihin, joita paljastamalla tai muulla käsittelyllä taikka muulla oikeudettomalla toiminnalla voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa kansantaloudelle tai rahoitus- ja vakuutusjärjestelmien toimivuudelle tai kansallisen edun kannalta merkitykselliselle elinkeinotoiminnalle.

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia myös kansainvälisen tietoturvaluusvelvoitteen toteuttamiseksi sekä henkilön hakemuksesta kansainvälisen järjestön tai toimielimen tehtävää varten 15 §:n 2 momentin mukaisesti samoin kuin henkilöstä, jota ollaan valitsemassa:

1) puolustushallinnon tehtäviin, opiskelijaksi Maanpuolustuskorkeakouluun, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) mukaiseen koulutukseen, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tehtäviin taikka kansainvälisenä yhteistyönä toteutettaviin kriisinhallinta- ja rauhanturvaamistehtäviin tai osallistumaan kriisinhallinta- ja rauhanturvaamistehtäviin liittyvään koulutus- tai harjoitustoimintaan;

2) opiskelijaksi Poliisiammattikorkeakouluun tai rajavartiolaitoksen tehtäviin;

3) koulutukseen, jonka tarkoituksena on valmentaa henkilöitä ulkoasiainhallinnon tehtäviin.

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys laaditaan myös sellaisen hakemuksen perusteella, jonka suojelupoliisi on 24 §:n 1 momentin mukaisesti ottanut käsiteltäväkseen tai hyväksynyt 22 §:n mukaisesti menettelyyn.

20 §

Laajan henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Laaja henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia vain henkilöstä, joka:

1) työtehtävissään saa oikeuden muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoihin I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;

2) hoitaa sellaista tehtävää, jossa hän salassa pidettäviä tietoja paljastamalla tai muulla lainvastaisella teolla voi vahingoittaa valtion turvallisuutta, maanpuolustusta tai Suomen kansainvälisiä suhteita;

3) tarvitsee henkilöturvallisuusselvityksen perusteella annettavaa todistusta kansainvälisen tietoturvaluusvelvoitteen vuoksi taikka voidakseen tulla valituksi kansainvälisen järjestön tai toimielimen tehtäviin.

21 §

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Suppea henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

1) saa oikeuden käsitellä viranomaisen suojaustasoihin III—IV luokiteltuja asiakirjoja;

2) työskentelee passin, henkilökortin tai muun sellaisen viranomaisen antaman todistuksen valmistuksessa, johon liittyy erityinen luotettavuuden vaatimus;

3) saa pysyväisluonteisen oikeuden päästä sellaiseen viranomaisen yleisöltä suljettuun toimitilaan tai alueelle ja hoitaa siellä itsenäisesti rakennus-, asennus-, huolto- tai vartiointi-

titehtäviä tai muita niihin rinnastettavia tehtäviä, jos toimitilasta tai alueesta saatavien tietojen oikeudettomalla käytöllä tai niissä tapahtuvalla lainvastaisella teolla voi vaarantaa yleistä turvallisuutta, valtion turvallisuutta tai muuta merkittävää yleistä etua;

4) pääsee lentoasemalla tai satamassa taikka muulla maan ulkoisten tai sisäisten liikenneyhteyksien jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta merkittävällä liikennealueella yleisöltä suljettuihin tiloihin taikka tietoliikenneyhteyksien tai sähkön- ja energiantuotannon yleisen toimivuuden kannalta merkityksellisiin kohteisiin;

5) osallistuu ydinaineen kuljetukseen taikka pääsee ydinlaitokseen tai pääsemällä ydinlaitoksen rakentamisalueelle saa tietoja ydinlaitoksen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä taikka pääsee ydinaineen käyttö- tai varastointitilaan tai sellaiseen säteilylähteen käyttöpaikkaan tai varastointitilaan, jossa sijaitsevien radioaktiivisten aineiden määrä vastaa säteilylainsäädännössä tarkoitettua korkea-aktiivisen umpilähteen aktiivisuustasoa tai on sitä korkeampi;

6) työskentelee räjähdysaineiden valmistukseen tai kuljetukseen liittyvissä tehtävissä taikka muutoin voi saada haltuunsa merkittäviä määriä räjähdysaineita tai muita sellaisia aineita, joiden asiattomalla käsittelyllä voidaan aiheuttaa vahinkoa laajalla alueella tai suurelle määrälle ihmisiä;

7) voi saada haltuunsa merkittäviä määriä aineita, joita voidaan käyttää biologisena, kemiallisena taikka toksiiniaseena;

8) työskentelee sellaisessa yhdyskuntatekniseen huoltoon taikka elintarvike- tai lääkehuoltoon kuuluvassa tai näitä palvelevassa tehtävässä, jossa voi aiheuttaa vakavaa vaaraa yleisön terveydentilalle tai turvallisuudelle;

9) pääsee rahanlaskentakeskukseen tai työskentelee rahanvalmistuksessa, huolehtii työnantajan tai tämän asiakkaan lukuun arvokuljetuksista taikka muissa näihin verrattavissa olosuhteissa käsittelee itsenäisesti ja ilman järjestettävissä olevaa jatkuvaa valvontaa laadultaan ja määrältään merkittävää omaisuutta, kuten rahaa, arvopapereita tai arvoesineitä;

10) saa asemansa vuoksi oikeudet siirtää työnantajan tai tämän asiakkaan varoja tai

muuttaa niihin liittyviä tietoja, jos oikeuksien käyttämisestä annettujen valtuuksien tai ohjeiden vastaisesti voi aiheutua yleistä vahinkoa rahoitus- tai vakuutusjärjestelmän luotettavuudelle tai huomattavaa vahinkoa rahoitus- tai vakuutuslaitokselle tai sen asiakkaalle.

Suppea turvallisuus selvitys voidaan laatia myös henkilöstä, joka:

1) on tarkoitus valita siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetussa laissa (1287/2004) tarkoitettuun siviilikriisinhallintatehtävään tai osallistumaan siviilikriisinhallintaan liittyvään koulutus- tai harjoitustoimintaan;

2) toimii Häätäkeskuslaitoksen hallinnon johto- tai asiantuntijatehtävissä tai hätäkeskuksen päivystystehtävissä taikka poliisi- tai pelastustoimen hallinnon johto- tai asiantuntijatehtävissä tai pelastustoiminnan tehtävissä;

3) on tarkoitus valita Pelastusopistosta annetussa laissa (607/2006) tarkoitettuun pelastustoimen tai hätäkeskustoiminnan ammatillisiin tutkintoihin johtavaan koulutukseen, ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan pelastustoimen päällystön koulutukseen taikka Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen koulutukseen;

4) on hakenut panostajan pätevyyskirjaa tai yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (282/2002) tarkoitettua vastaavan hoitajan, voimankäyttökouluttajan ja vartijan koulutukseen.

Suppea turvallisuus selvitys laaditaan sellaisia tehtäviä hoitavista tai tehtäviin valittavista, jotka suojelupoliisi on 22 §:n mukaisesti hyväksynyt turvallisuus selvitysmenettelyn piiriin taikka jotka se on 24 §:n mukaisesti siirtänyt suppeina turvallisuus selvitysasioina käsiteltäviksi.

22 §

Eräiden tehtävien hyväksyminen turvallisuus selvitysmenettelyyn

Suojelupoliisi voi sen lisäksi, mitä 19 ja 21 §:ssä säädetään, päättää yrityksen hakemuksesta hyväksyä perusmuotoisen tai suppean henkilöturvallisuus selvitysmenettelyn piiriin sellaiset yrityksessä tai sen lukuun alirakoitsijana toimivassa yrityksessä suorit-

tavat tehtävät, joissa tehtävään valittava tai sitä hoitava:

1) saa sellaiset käyttöoikeudet työnantajan tai tämän asiakkaan tietojärjestelmään, joiden käyttäminen oikeudettomasti voi keskeyttää tai merkittäväällä tavalla vaarantaa tietojärjestelmän toiminnan siten, että se aiheuttaa laajamittaisen tuotantotoiminnan keskeytymisen tai muulla siihen verrattavalla tavalla aiheuttaa työnantajalle tai tämän asiakkaalle merkittävää taloudellista vahinkoa;

2) saa käyttöönsä sellaisia tietoja työnantajan tai tämän yhteistyökumppanin liike- ja ammattisalaisuudesta, teknologisesta kehittämisestä tai sen hyödyntämisestä, että tietojen oikeudeton luovuttaminen, käyttö tai muu käsittely aiheuttaa työnantajalle, tämän asiakkaalle tai yhteistyökumppanille merkittävää taloudellista vahinkoa.

Sen lisäksi, mitä 18 §:ssä säädetään, suojelupoliisin hyväksymispäätöksen edellytyksenä on, että:

1) yritykseen voi sen toimialan tai toiminnan vuoksi kohdistua yritysvalvontaa; tai

2) selvitys on tarpeen erittäin tärkeän yksityisen taloudellisen edun suojaamiseksi.

Suojelupoliisin on pyydettävä ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöstä arviointikriteerilautakunnalta lausunto yrityksen sille toimittamasta hakemuksesta.

Suojelupoliisin on toimitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestään tarvittavassa laajuudessa tieto suppeita turvallisuuspalveluita koskeville poliisihallinnon yksiköille.

Henkilöturvallisuusselvitysasian käsittely

23 §

Rekisteritietojen käyttö ja tarkistaminen sekä selvityksen kohteen haastattelu

Henkilöturvallisuusselvitys tehdään tarkistamalla henkilöä koskevat rekisteritiedot tässä luvussa säädetyllä tavalla sekä tarvittaessa selvityksen kohdetta haastatteleamalla hänen yleisistä olosuhteistaan, ulkomailta oleskelustaan ja hänen suhteistaan muiden maiden kansalaisiin sekä muista sellaisista seikoista, joilla on erityistä merkitystä arvioitaessa hänen luotettavuuttaan selvityksen perustana olevan tehtävän kannalta.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus salassapitosäynnösten estämättä saada toiselta viranomaiselta ja turvallisuuspalveluksen laadinnassa käyttää sellaisia tietoja, joiden avulla voidaan varmistaa, että rekistereistä saadut tiedot eivät ole vanhentuneita tai muutoin harhaanjohtavia.

Laajaa henkilöturvallisuuspalvelusta laadittaessa voidaan selvittää myös selvityksen kohteen taloudellista asemaa ja hänen läheisiinsä siten kuin 25 §:ssä säädetään.

24 §

Suojelupoliisin oikeus ottaa ratkaistavakseen suppeaa henkilöturvallisuuspalvelusta koskeva asia tai siirtää sille tehty hakemus

Sen estämättä, mitä 19 ja 21 §:ssä säädetään, suojelupoliisi voi ottaa käsiteltäväkseen suppeaa turvallisuuspalvelusta koskevan hakemuksen, jos se on tarpeen valtion tai yleisen turvallisuuden varmistamiseksi. Tätä tarkoitusta varten suojelupoliisi voi yhdistää 48 §:ssä tarkoitettujen turvallisuuspalvelusrekisterin selvityksen kohdetta koskevat yksilöintitiedot suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään.

Suojelupoliisi voi siirtää sille tehdyn henkilöturvallisuuspalvelusta koskevan hakemuksen poliisihallinnon tätä tehtävää hoitavalle yksiköille suppeana henkilöturvallisuuspalvelutietojen käsittelyksi, jos se on tarkoituksenmukaista eikä asian käsittely suojelupoliisissa ole tarpeen valtion tai yleisen turvallisuuden vuoksi.

Käytettävät tietolähteet

25 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuuspalveluksen tietolähteet

Henkilöturvallisuuspalvelus voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

1) väestötietojärjestelmään;

2) rikosrekisteriin, liiketoimintakieltorekisteriin sekä sakkorangaistusta koskeviin sakkorekisterin tietoihin;

3) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintajärjestel-

män valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista taikka ratkaisu- ja ilmoitusjärjestelmän ratkaisuihin rikosasioissa;

4) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003) tarkoitettuun poliisiasiain tietojärjestelmään, hallintoasiain tietojärjestelmään ja suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään;

5) pääesikunnan pitämiin sotilasoikeudenhoidon tietojärjestelmään sekä turvallisuustietorekisteriin;

6) rajavartiolaitoksen esikunnan pitämään rajavalvontarekisteriin;

7) Tullin pitämään tutkinta- ja virka-apujärjestelmään;

8) ammatin- tai elinkeinonharjoittajia sekä heidän toimikelpoisuuttaan koskeviin rekistereihin;

9) laissa säädettyä toimintaa valvovan viranomaisen ylläpitämään rekisteriin tallettuihin yrityksen vastuuhenkilön toimikelpoisuutta koskeviin tietoihin;

10) ulkomaalaisrekisteriin ja viisumirekisteriin;

11) ulosottorekisteriin ja luottotietorekisteriin;

12) edellä 1—3 kohdassa tarkoitettuja rekistereitä vastaaviin toisen valtion viranomaisen pitämiin rekistereihin;

13) edellä 4 kohdassa tarkoitettuja rekistereitä vastaaviin toisen valtion viranomaisen rekisterin tietoihin, jos:

a) tiedot vastaavat edellä 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin talletettavissa olevia tietoja;

b) tiedot on saatu toiselta Euroopan unionin jäsenvaltiolta tai kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen perusteella taikka edellä tarkoitettuja vaatimuksia vastaavasta toisen valtion viranomaisen rekisteristä; ja

c) jos tiedot talletetaan toimivaltaisen viranomaisen ylläpitämään henkilörekisteriin.

Perusmuotoista turvallisuus selvitystä laadittaessa voidaan käyttää keskusrikospoliisin epäiltyjen tietojärjestelmästä ilmenevien tietojen perusteella tekemää ilmoitusta, josta ilmenevät ne tiedot, jotka ovat tarpeen tietojen merkityksen arvioimiseksi suojelupoliisissa. Keskusrikospoliisi voi tehdä ilmoituksen, jos:

1) selvityksen kohteella on epäiltyjen tietojärjestelmästä saatavissa olevien tietojen pe-

rusteella toistuvia ja pysyväisluonteisia yhteyksiä sellaiseen henkilöön, jonka on tuomioistuimen päätöksen mukaisesti katsottu osallistuneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan tai jonka vireillä olevassa esitutkinnassa tai syyteharkinnassa epäillään osallistuneen tällaiseen toimintaan, jos yhteydet ovat omiaan saattamaan selvityksen kohteen alttiiksi ulkopuoliselle epäasialliselle vaikuttamiselle sekä siten vaarantamaan turvallisuus selvityksen perusteena olevan edun suojaamisen; tai

2) keskusrikospoliisi katsoo epäiltyjen tietojärjestelmässä olevien tietojen ja mahdollisten muiden selvitysten perusteella olevan perusteltu syy epäillä selvityksen kohteen syylistyneen osallistumiseen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan ja tiedon välittäminen on välttämätöntä turvallisuus selvityksen perusteena olevan edun suojaamiseksi järjestäytyneen rikollisryhmän toimilta tai vaikutukselta taikka rikoksen ennalta estämiseksi; tai

3) selvityksen kohteesta on epäiltyjen tietojärjestelmässä useita sellaisia laadultaan ja sisällöltään henkilön luotettavuuden arvioinnin kannalta merkittäviä merkintöjä, joiden muodostaman kokonaisuuden perusteella keskusrikospoliisi katsoo olevan perusteltu syy epäillä, että selvityksen kohde voi vaarantaa selvityksen perusteena olevassa työtehtävässään saamiensa suojaustasoon I tai II kuuluvien asiakirjojen ja niiden tietojen suojan ja siten edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia, jos tiedon välittäminen on välttämätöntä valtion keskeisten turvallisuus etujen suojaamiseksi järjestäytyneen rikollisryhmän toimilta tai vaikutuksilta taikka rikoksen ennalta estämiseksi.

26 §

Tiedot ulkomaan viranomaisten pitämistä rekistereistä

Henkilöturvallisuus selvityksen kohde, joka on asunut yhtäjaksoisesti ulkomailla enemmän kuin viisi vuotta viimeisten kymmenen vuoden aikana ennen selvityksen laatimista, voi turvallisuus selvityksen kattavuuden varmistamiseksi esittää ulkomaan viranomaisen todistuksen sellaisista 25 §:n 1 momentin

1—3 kohdassa tarkoitetuista rekisteritiedoista, jotka hän voi asianomaisen maan lainsäädännön mukaan tätä tarkoitusta varten saada.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske:

1) selvityksen hankkimista sellaisista maista, joista toimivaltainen viranomainen voi kansainvälisen sopimuksen tai säädöksen mukaisesti hankkia tiedot viran puolesta;

2) henkilöä, joka on 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana toiminut ulkomailla palvelussuhteessa yritykseen tai viranomaiseen taikka kansainväliseen järjestöön tai toimieliimeen.

Suojelupoliisin on toiminnassaan kertyneiden tietojen perusteella annettava yleisen tietoverkon avulla tai muilla sopivilla tavoilla tieto niistä muiden valtioiden toimivaltaisista viranomaisista, jotka asianomaisen valtion lainsäädännön mukaan vastaavat henkilöiden taustojen selvittämisestä tai siinä käytettävien rekisterien ylläpidosta sekä tiedot näiden yhteistiedoista.

27 §

Laajan henkilöturvallisuusselvityksen tietolähteet

Laajaa henkilöturvallisuusselvitystä laadittaessa voidaan sen lisäksi, mitä 25 §:ssä säädetään, selvittää tiedot selvityksen kohteena olevan henkilön:

1) elinkeinotoiminnasta tai osallistumisesta siihen;

2) varallisuudesta ja veloista sekä muista taloudellisista sidonnaisuuksista;

3) perhe- ja sukulaisuussuhteista.

28 §

Henkilötietolomake ja siinä ilmoitettujen tietojen tarkistaminen

Selvityksen kohde antaa laajan henkilöturvallisuusselvityksen pohjaksi henkilötietoilmoituksen, josta ilmenevät tiedot:

1) viimeisen kymmenen vuoden aikana harjoitetusta elinkeinotoiminnasta tai osallistumisesta siihen;

2) varallisuudesta ja veloista sekä muista taloudellisista sidonnaisuuksista;

3) perhe- ja sukulaisuussuhteista.

Sen lisäksi, mitä 25 ja 57 §:ssä säädetään, toimivaltainen viranomainen voi tarkistaa annetut tiedot ja hankkia tätä tarkoitusta varten tietoja:

1) Verohallinnon julkisista verotustiedoista;

2) yleistä käyttöä varten perustetuista elinkeinotoiminnan harjoittamista tai omaisuutta kuvaavia julkisia tietoja sisältävistä rekistereistä;

3) selvityksen kohteen antamalla luvalla luotto- ja rahoituslaitoksista.

Toimivaltaisen viranomaisen on varattava selvityksen kohteelle tilaisuus lausua antamiensa tietojen tarkistamisessa ilmi tulleista seikoista.

29 §

Henkilöturvallisuusselvityksen ulottaminen läheisiin laajassa turvallisuusselvityksessä

Jos laajan henkilöturvallisuusselvityksen tarkoituksen saavuttaminen sitä välttämättä edellyttää, voidaan henkilöturvallisuusselvitys yksittäistapauksessa ulottaa koskemaan myös selvityksen kohteen läheisiä.

30 §

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen tietolähteet

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen laadinnassa käytetään 25 §:n 1 momentin 1—10 kohdassa tarkoitettuja rekisteritietoja, lukuun ottamatta suojelupoliisin toiminnallista tietojärjestelmää ja pääesikunnan turvallisuustietorekisteriä.

31 §

Puolustusvoimia ja suojelupoliisia koskevat erityissäännökset

Pääesikunta voi sen lisäksi, mitä 25 §:ssä säädetään, laatiessaan henkilöturvallisuusselvitystä puolustusvoimien tehtäviin valittavista tai sen tehtäviä hoitavista käyttää tietoja, jotka ovat saatavissa asevelvollisrekisteristä ja kriisinhallintahenkilöstörekisteristä.

Asevelvollisrekisteristä saatavia terveydentilaa ja palveluskelpoisuutta koskevia tietoja

saa ottaa huomioon selvitystä laadittaessa vain, jos se on välttämätöntä toisten henkilökohtaisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään pääesikunnasta, koskee myös suojelupoliisia sen laatiessa henkilöturvallisuusselvitystä henkilöstä, jota ollaan valitsemassa suojelupoliisin tehtäviin.

32 §

Tietojen käyttörajoitukset henkilöturvallisuusselvitystä laadittaessa

Henkilöturvallisuusselvitystä tehtäessä ei saa käyttää:

1) sellaisia ilmiäntoja tai rikosilmoituksia tai muita vastaavia poliisille toimitettuja tietoja, joiden mukaan henkilön on ilmoitettu syyllistyneen tai syyllistyvän rikokseen, jos tietojen perusteella ei ole aloitettu esitutkintaa;

2) poliisiasiajn tietojärjestelmään sisältyviä havaintotietoja henkilöistä tai tapahtumista, joissa on oletettu olevan kysymys rikollisesta toiminnasta;

3) tietoja kymmentä vuotta aikaisemmin tapahtuneista rikollisista teoista, elleivät tiedot ole saatavissa rikosrekisteristä;

4) tietoja viittatoista vuotta nuorempana tehdystä teosta, jollei tiedon käyttäminen ole välttämätöntä toisten henkilökohtaisen turvallisuuden suojaamiseksi puolustusvoimissa.

Edellytyksenä esitutkinnassa tai syyttäjällä vireillä olevaa asiaa koskevan tiedon käyttämiselle on, että:

1) selvitetään, missä vaiheessa asian käsittely on ja mikä on selvityksen kohteen syyllisyyttä koskevien tietojen laatu;

2) tietojen käyttö on välttämätöntä selvityksen perustana olevaan tehtävään liittyvien erityisten vaatimusten sekä epäillyn teon luonteen vuoksi.

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa tarkoitettuun poliisiasiajn tietojärjestelmään, hallintoasiain tietojärjestelmään ja suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä terveydentilaa koskevia tietoja saa ottaa huomioon selvitystä laadittaessa vain, jos se on välttämätöntä toisten henkilökohtaisen turvallisuuden varmistamiseksi ja tiedot perustuvat lääkärintodistuk-

seen tai muihin laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiin merkintöihin tai lain nojalla suullisesti antamiin tietoihin eikä niiden virheettömyydestä ole epäselvyyttä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei estä toimivaltaista viranomaista kiinnittämästä työnantajan huomiota tarpeeseen toteuttaa 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä.

5 luku

Yritysturvallisuusselvitys

33 §

Yritysturvallisuusselvityksen hakemiseen oikeutetut

Yritysturvallisuusselvitystä voi hakea:

1) se, joka tarvitsee selvitystä laissa tai sen nojalla säädetyn taikka kansainvälisestä tietoturvallisuusvelvoitteesta johtuvan velvoitteen toteuttamiseksi;

2) viranomainen, jonka on tarkoitus tehdä sopimus selvityksen kohteen kanssa, jos sopimuksen yhteydessä yritykselle annetaan tai sopimuksen johdosta syntyy suojaustasoon I—III kuuluvaksi luokiteltuja asiakirjoja;

3) 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa viranomaisen toimeksiannosta valtionhallinnon hankinnoista vastaava yksikkö taikka valtionhallinnolle yhteisiä tai laajaan käyttöön tarkoitettuja tieto- ja viestintekniikkapalveluja tuottava yksikkö;

4) 21 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua toimintaa valvova viranomainen.

Yritysturvallisuusselvitys voidaan tehdä selvityksen kohteen pyynnöstä 36 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

34 §

Valtionhallinnon viranomaisen velvollisuus yritysturvallisuusselvityksen hakemiseen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että valtionhallinnon viranomaisen on hankittava yritysturvallisuusselvitys yrityksestä, jolle valtionhallinnon viranomaisen kanssa tehtävän sopimuksen toteuttamiseksi annetaan suojaustasoluokkaan I—III luokiteltuja asiakirjoja.

35 §

Yritysturvallisuusselvitystä koskeva hakemus

Yritysturvallisuusselvityksen laatimista koskevasta hakemuksesta tulee ilmetä:

1) selvityksen kohteen nimi ja muut tunnistetiedot sekä yhteystiedot;

2) ne alihankkijat, joiden kanssa selvityksen kohde aikoo tehdä sopimuksen yritysturvallisuusselvityksen perusteena olevan hankkeen toteuttamisesta, aliurakoitsijan osuus hankkeen toteuttamisesta sekä alihankkijaa koskevat 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;

3) selvitys yritysturvallisuusselvityksen laatimiselle 36 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisestä;

4) tieto siitä, onko yritysturvallisuusselvityksen avulla tarkoitus osoittaa yrityksen täyttävän määrätty tietoturvallisuuden taso ja jos on, mikä on käytettävä arviointiperuste;

5) tieto siitä, onko yrityksen tai sen alihankkijana toimivan toimitiloista, tietojärjestelmistä ja muista turvallisuusjärjestelyistä laadittu tietoturvallisuuden arviointilaitoksesta annetussa laissa tarkoitetun hyväksyty arviointilaitoksen laatima arviointi ja jos on, kopio arvioinnin perusteella annetusta todistuksesta.

Hakemukseen tulee liittää asiakirja, josta ilmenee yrityksen suostumus yritysturvallisuusselvityksen laatimiseen, jollei yritys itse tee hakemusta.

36 §

Yritysturvallisuusselvityksen laatimisen edellytykset

Yritysturvallisuusselvitys voidaan laatia, jos selvitys on tarpeen yrityksen arvioimiseksi, kun:

1) yritysturvallisuusselvitys on laadittava tai voidaan laatia lain tai sen nojalla annetun säännöksen mukaan taikka kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi;

2) viranomainen on tekemässä yrityksen kanssa sopimusta, jonka yhteydessä yritykselle luovutetaan viranomaisen luokiteltuja asiakirjoja;

3) toimintaa valvova viranomainen pyytää yritysturvallisuusselvitystä sellaisesta yrityksestä, joka harjoittaa 21 §:n 1 momentin 3 ja

4 kohdassa tarkoitettua toimintaa tai on osallistumassa aliurakoitsijana hankkeeseen, jossa sillä tai sen työntekijöillä on pääsy mainitussa lainkohdassa tarkoitettuihin tietoihin taikka tiloihin tai alueelle.

Yritysturvallisuusselvitys voidaan laatia, jos turvallisuusselvitystä edellytetään kansainvälisen järjestön tai toimielimen säännöissä tai toisen valtion laissa ja jos se on tarpeen sen vuoksi, että selvityksen kohde voi:

1) tulla valituksi kansainvälisen järjestön tai toimielimen järjestämään tai näiden muutoin organisoimaan hankkeeseen taikka toisessa valtiossa järjestettävään hankintakilpailuun;

2) aloittaa yritystoiminnan toisessa valtiossa.

Yritysturvallisuusselvitys voidaan ulottaa koskemaan myös selvityksen kohteen alihankkijana toimivaa yritystä niiltä osin kuin 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät myös alihankkijaa koskevana ja toimivaltainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että yritysturvallisuusselvitys voidaan laatia myös yrityksen sellaisten liike- ja ammattisalaisuuksien tai teknologista kehittämistyötä koskevien tietojen suojaamiseksi, joiden oikeudeton käyttö, käsittely ja luovuttaminen aiheuttaisivat yritykselle merkittävää taloudellista vahinkoa tai joiden suojaamisella on merkitystä yleisen edun kannalta.

37 §

Yritysturvallisuusselvityksessä käytettävät tietolähteet

Yritysturvallisuusselvitystä laadittaessa voidaan käyttää:

1) tietoja yrityksestä, sen omistajista ja näiden kansalaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

2) yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (240/2007) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja;

3) tietoja yrityksen toiminnasta, henkilöstön määrästä ja muista henkilöstöä yleisesti kuvaavista seikoista;

4) yrityksen ja sen vastuuhenkilöiden luottotietoja;

5) tietoja yrityksen varallisuudesta yleistä

käyttöä varten perustetuista rekistereistä taikka muista julkisista lähteistä saatavia tietoja tai yrityksen itse selvityksen laadintaa varten antamia tietoja;

6) ulosottorekisterin tietoja, veroviranomaisen tietojärjestelmistä saatavia julkisia tietoja sekä tietoja verosaatavasta taikka vakuutuslaitokselta saatuja tietoja sellaisen lakisääteiseen vakuutukseen perustuvan saatavan laiminlyönnistä, joka on verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) mukaan suoraan ulosottokelpoinen;

7) ulkomaalaisrekisteristä saatavia tietoja;

8) yrityksen suostumuksella tai toimittamina tietoja raha- ja luottolaitoksista;

9) tietoja yritykselle tuomituista rangaistuksista ja uhkasakoista sekä yritykseen kohdistuneista rikoksista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, yritysturvaluusselvitykseen sisältyvän yrityksen vastuuhenkilöitä koskevien henkilöturvaluusselvitysten laadinnassa käytettävistä tietolähteistä noudatetaan, mitä 4 luvussa säädetään.

38 §

Yritysturvaluusselvitysasian käsittely

Yritysturvaluusselvitystä laadittaessa selvitetään hakemuksessa esitettyjen tietojen ja 37 §:ssä tarkoitettujen tietolähteiden sekä yritykseen ja sen toimitiloihin sekä sen tietojärjestelmiin ja tietoliikennejärjestelyihin kohdistuneen tarkastuksen avulla, miten yritys voi huolehtia siitä, että:

1) tiedot suojataan oikeudettomalta ilmitulolta, muuttamiselta ja hävittämiseltä;

2) estetään asiaton pääsy tiloihin, joissa tietoja käsitellään tai joissa harjoitetaan muuta selvityksen perusteena olevaa toimintaa;

3) henkilöstöä ohjataan ja koulutetaan asianmukaisesti.

Jos yritysturvaluusselvityksen avulla on tarkoitus osoittaa yrityksen täyttävän määrätty tietoturvaluusuden taso, on selvitettävä, toteutuvatko tasoa koskevat vaatimukset.

Yritysturvaluusselvitys voidaan tehdä myös osittaisena, jos se on tarpeen kansainvälisen tietoturvaluusvelvoitteen toteuttamiseksi tai se on muutoin yritysturvaluusselvityksen tarkoituksen toteuttamiseksi perusteltua.

39 §

Yritysturvaluusselvitykseen liittyvät tarkastukset ja viranomaisen tiedonsaantioikeus

Yrityksen, josta yritysturvaluusselvitys laaditaan, on annettava selvitystä laativalle viranomaiselle ne tiedot, jotka ovat tarpeen tietoturvaluusselvityksen tekemiseksi sekä annettava tätä varten selvityksen laatijoille ja tarkastajille pääsy toimitiloihinsa.

Toimivaltainen viranomainen voi tarkastaa tarvittavassa laajuudessa yrityksen toimitilojen, tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen suojaamiseksi toteutetut sekä muut tietoturvaluusjärjestelyt. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

40 §

Yrityksen sitoumus

Toimivaltainen viranomainen voi yritysturvaluusselvitystä ja sen perusteella annettavaa todistusta laatiessaan edellyttää, että elinkeinonharjoittaja sitoutuu huolehtimaan tietoturvaluusustason säilyttämisestä sekä ilmoittamaan muutoksista, joilla on siihen vaikutuksia sekä antamaan tietoturvaluusustason säilyttämisen valvomiseksi viranomaiselle luvan päästä yrityksen tiloihin sekä antamaan seurannassa tarvittavia tietoja.

6 luku

Tietoturvaluusselvityksen päättäminen ja siitä saatujen tietojen käsittely

41 §

Tietoturvaluusselvityksen päättymisen

Tietoturvaluusselvityksen päättymisestä ja sen sisällöstä ilmoitetaan hakijalle kirjallisesti tai antamalla selvityksen perusteella 43 tai 46 §:ssä tarkoitettu tietoturvaluusselvitystodistus.

Jos henkilöturvaluusselvityksen perusteella ei ole velvollisuutta antaa tietoturvaluusselvitystodistusta ja jos sitä tehtäessä ei ole tullut esiin sellaista, jonka selvitystä laatinut viranomainen katsoo olevan selvityksen koh-

teen luotettavuuden kannalta merkityksellistä, viranomaisen voi ilmoittaa tämän selvityksen hakijalle 1 momentin estämättä suullisesti.

42 §

Turvallisuusselvityksen vaikutukset ja sen sisältö

Turvallisuusselvitys ei sido sitä, jonka käyttöä varten selvitys on laadittu.

Turvallisuusselvitykseen saadaan ottaa salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja vain sellaisessa muodossa ja siinä laajuudessa, joka asianomaisessa tapauksessa on tarpeen selvityksen tarkoituksen saavuttamiseksi, ja on ilmeistä, ettei tiedon antaminen vaaranna valtion turvallisuutta tai muita 1 §:ssä mainittuja yleisiä etuja. Jos turvallisuusselvitykseen otetaan tieto keskeneräisestä rikosasiasta, on samalla ilmoitettava, missä vaiheessa asian käsittely turvallisuusselvitystä annettaessa on.

Henkilöturvallisuusselvitykseen ei saa sisällyttää viranomaisen arviota selvityksen kohteena olevan henkilön nuhteettomuudesta, luotettavuudesta tai sopivuudesta virkaan tai tehtävään.

Toimivaltainen viranomaisen voi henkilöturvallisuusselvityksen antamisen yhteydessä kiinnittää työnantajan huomiota tarpeeseen toteuttaa 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä.

43 §

Henkilöturvallisuusselvitystodistuksen antaminen

Henkilöturvallisuusselvityksen laatinut toimivaltainen viranomaisen antaa henkilöturvallisuusselvityksen perusteella henkilöturvallisuusselvitystodistuksen, jos selvitysmenettelyssä ei ole tullut esiin syitä, miksi henkilöä ei voitaisi valita selvityksen perusteena olevaan tehtävään ja jos turvallisuusselvitystodistuksen antaminen on tarpeen:

1) laissa tai sen nojalla annetun säännöksen mukaan taikka 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua tehtävää vuoksi;

2) tarpeettomien turvallisuusselvitysten laadinnan estämiseksi, kun selvityksen kohde

työskentelee panostajan tehtävissä taikka huolto-, asennus-, vartiointi- tai muissa sellaisissa tehtävissä, missä hänen on työtehtäviensä luonteen vuoksi säännönmukaisesti toimittava sellaisissa toimitiloissa tai alueella, joissa työskentelevistä laaditaan turvallisuusselvitys.

Kansallinen turvallisuusviranomaisen antaa kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisen henkilöturvallisuusselvitystodistuksen siten kuin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa säädetään.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa todistus voidaan antaa myös henkilökorttina. Suojelupoliisi määrää henkilökortin muodon ja sisällön pääesikunta kuultuaan ottaen huomioon, mitä 44 §:ssä säädetään.

Jos toimivaltainen viranomaisen kieltäytyy antamasta henkilöturvallisuusselvitystodistusta, sen tulee ilmoittaa syyt tähän selvityksen hakijalle ja sen kohteelle annettavassa kirjallisessa päätöksessä.

44 §

Henkilöturvallisuusselvitystodistuksen sisältö

Henkilöturvallisuusselvitystodistukseen merkitään tieto selvityksen kohteesta ja todistuksen päivämäärästä ja antajasta sekä tehtävistä, joita varten se on annettu.

Tarvittaessa todistukseen merkitään tieto:

1) todistuksen voimassaoloajasta;
2) siitä, ettei selvitysmenettelyssä ole tullut esiin syitä, joiden vuoksi henkilöä ei voitaisi valita hakemuksen perusteena olevaan tehtävään;

3) siitä, mille suojaustasolle luokiteltuihin asiakirjoihin selvityksen kohteelle voidaan antaa pääsy;

4) kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytetyistä seikoista.

45 §

Henkilöturvallisuusselvityksen perusteella saatujen henkilötietojen käsittely

Henkilöturvallisuusselvityksen hakijan tulee pitää huolta siitä, että turvallisuusselvi-

tyksen sisältämiä henkilötietoja voivat käsitellä vain ne henkilöt, jotka niitä tehtävissään välttämättä tarvitsevat, ja että selvityksen ja henkilöturvallisuusselvitystodistuksen sisältämiä tietoja ei käytetä muuhun kuin hakemuksessa ilmoitettuun tarkoitukseen. Sama koskee sitä, joka on saanut turvallisuusselvityksen tai henkilöturvallisuusselvitystodistuksen selvityksen kohteelta. Mitä edellä säädetään, ei estä käsittelemästä tietoja työnantajan haastattelussa työnhakijaa, jollei 6 §:n 3 momentista muuta johdu.

Hakijan on hävitettävä hänelle turvallisuusselvityksestä annettu kirjallinen ilmoitus heti, kun se ei enää ole tarpeen selvitystä haettaessa ilmoitetun käyttötarkoituksen kannalta, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tieto selvityksestä on saatu.

Henkilöturvallisuusselvityksen ja siihen sisältyvien tietojen salassapidosta säädetään 59 §:ssä.

46 §

Yritysturvallisuusselvitystodistuksen antaminen

Yritysturvallisuusselvityksen laatinut toimivaltainen viranomaislain antaa yritysturvallisuusselvityksen perusteella hakijalle yritysturvallisuusselvitystodistuksen, jos yritys täyttää selvityksen perusteena olevat tietoturvaluutta koskevat vaatimukset. Todistus annetaan myös selvityksen kohteelle.

Kansallinen turvallisuusviranomaislain antaa kansainvälisten tietoturvaluusvelvoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisen yritysturvallisuusselvitystodistuksen siten kuin kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetussa laissa säädetään.

Jos yritysturvallisuusselvitys on koskenut yksinomaan tietojärjestelmien tai tietoliikennejärjestelyjen turvallisuutta, selvityksen laatinut Viestintävirasto voi antaa selvityksen perusteella todistuksen.

Jos toimivaltainen viranomaislain kieltäytyy antamasta yritysturvallisuusselvitystodistusta, sen tulee ilmoittaa syyt tähän selvityksen hakijalle ja sen kohteelle annettavassa kirjallisessa päätöksessä.

47 §

Yritysturvallisuusselvitystodistuksen sisältö

Yritysturvallisuusselvitystodistukseen merkitään tieto:

1) selvityksen kohteesta ja todistuksen antajasta;

2) todistuksen voimassaoloajasta, jos se on määritelty;

3) siitä, mitkä seikat ovat olleet selvityksen piirissä ja arvioinnin perustana sekä niitä koskevat tulokset;

4) tarvittaessa tieto siitä, mille suojaustasolle luokiteltujen asiakirjojen käsittelyä koskevat vaatimukset yritys täyttää;

5) seikoista, joita selvityksen perusteena olevassa kansainvälisessä tietoturvaluusvelvoitteessa edellytetään.

Jos yritysturvallisuusselvityksen käyttötarkoitus sitä edellyttää, todistukseen merkitään tieto siitä, ettei selvitysmenettelyssä ole tullut esiin syitä, joiden vuoksi yritystä ei voitaisi valita hakemuksen perusteena olevaan tehtävään.

7 luku

Turvallisuusselvitysrekisteri ja siihen liittyvä tietojenkäsittely

48 §

Turvallisuusselvitysrekisteri, sen käyttötarkoitus ja tietojen tallettaminen rekisteriin

Suojelupoliisi päävastuullisena rekisterinpitäjänä pitää turvallisuusselvitysrekisteriä tarpeettomien turvallisuusselvitysten välttämiseksi, tietojen välittämiseksi toimivaltaitten viranomaisten välillä sekä selvityksen kohteiden luotettavuuden ja nuhteettomuuden seurannan toteuttamiseksi. Rekisteriin tietoja tallettava viranomaislain vastaa rekisteriin tallettamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Toimivaltaisen viranomaisen on viivytyksettä talletettava turvallisuusselvitysrekisteriin tieto sille tehdystä turvallisuusselvitystä koskevasta hakemuksesta, selvityksen kohteen nimestä ja muista yksilöintitiedoista, selvityksen laajuudesta sekä tiedot selvitysmenettelyn lopputuloksesta tai turvallisuusselvitystodistuksesta ja sen voimassaolosta ja peruuttamisesta sekä tieto henkilöturvallisuusselvityksen kohteen työnantajasta, jos se on saatavissa.

Kansallisen turvallisuusviranomaisen on talletettava tieto antamastaan kansainvälisessä tietoturvaluusvelvoitteessa edellytetystä henkilöturvallisuus selvitystodistuksesta ja yritysturvallisuus todistuksesta.

Edellä säädetyn estämättä suojelupoliisi voi merkitä omasta henkilökunnastaan tai pääesikunta puolustusvoimien henkilökunnasta rekisteriin tiedot tarvittavilta osin siten, etteivät ne ole muiden saatavissa, jos sellaisten tietojen antaminen ulkopuolisille voi vaarantaa viranomaisen toimintaa ja sen toimialaan kuuluvien tehtävien hoitamista.

Viestintävirasto voi tallettaa turvallisuus selvitysrekisteriin tiedot:

1) viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvaluuden arvioinnista annetun lain mukaan antamistaan todistuksista ja niihin merkityistä tiedoista;

2) tietoturvaluuden arviointilaitoksista annetun lain mukaisesti hyväksytyistä arviointilaitoksista;

3) hyväksytyyn arviointilaitoksen antamista todistuksista siten kuin tietoturvaluuden arviointilaitoksista annetussa laissa säädetään.

Kun ministeriö on päättänyt ottaa palvelussuhteeseen henkilön, josta laaditusta henkilöturvallisuus selvityksestä se on hankkinut tiedon turvallisuus selvitysrekisteristä 50 §:n 2 momentin mukaisesti, ministeriön on ilmoitettava päätöksestään suojelupoliisille. Ilmoitus on tehtävä myös edellä tarkoitetun palvelussuhteen päättymisestä. Ilmoitus voidaan tehdä merkitsemällä tieto turvallisuus selvitysrekisteriin tai muutoin sähköisesti suojelupoliisiin hyväksymällä tavalla.

49 §

Turvallisuus selvitysrekisterin tietojen poistaminen

Turvallisuus selvitysrekisteriin talletetut tiedot poistetaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua vastaavan uuden turvallisuus selvityksen laatimisesta tai turvallisuus selvityksen tai turvallisuus selvitystodistuksen voimassaolon päättymisestä taikka siitä, kun se tehtävä, jota varten turvallisuus selvitys on laadittu, on päätynyt tai kun turvallisuus selvitystodistus on peruutettu. Tietojen poistamisessa sovelletaan muutoin, mitä henkilötiedoissa (523/1999) säädetään.

50 §

Tietojen luovuttaminen turvallisuus selvitysrekisteristä

Suojelupoliisi antaa salassapitosäännöksistä riippumatta turvallisuus selvitysrekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja pääesikunnalle ja Poliisihallituksen määräämälle suppeita turvallisuus selvityksiä laativalle yksikölle. Pääesikunta saa suojelupoliisin hyväksymällä tavalla luovuttaa edelleen niille puolustusvoimien yksiköiden nimeämille virkamiehille sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen turvallisuus selvityksen hankkimisen tarpeen arvioimiseen taikka puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 15 §:ssä tarkoitetun oleskelu- tai vierailuluvan käsittelyä varten.

Suojelupoliisi voi salassapitosäännöksistä riippumatta antaa hyväksymällä tavalla teknisen käyttöyhteyden avulla eduskunnan kanslian tai ministeriön nimeämälle virkamiehelle turvallisuus selvityksen hankkimisen arviointia varten turvallisuus selvitysrekisteristä tietoja:

1) yrityksestä, josta yritysturvallisuus selvitys on laadittu, ja selvityksen perusteella annetusta todistuksesta;

2) henkilöturvallisuus selvityksestä, jonka mukaan ei ole ilmennyt henkilön luotettavuuden kannalta kielteisiä tietoja tai jonka perusteella on annettu todistus, joka on edelleen voimassa;

3) viranomaisen tietojärjestelmälle tai tietoliikennejärjestelyille annetusta todistuksesta ja muista 48 §:n 4 momentissa tarkoitettuista tiedoista;

4) 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa turvallisuus selvityksen laatijasta ja laatimisajankohdasta sekä todistuksen voimassaoloajasta.

Suojelupoliisi voi salassapitosäännöksistä riippumatta antaa teknisen käyttöyhteyden avulla keskusrikospoliisille turvallisuus selvityksen hakemista koskevat tiedot niiden yhdistämiseksi epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemistä ja sitä koskevaa harkintaa varten. Keskusrikospoliisin on hävitettävä yhdistämisen kautta saadut tiedot välittömästi sen jälkeen, kun tarve ilmoituksen tekemiseen on arvioitu tai ilmoitus on lähetty suojelupoliisille.

Teknisen käyttöyhteyden avulla saa 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea tietoja vain sellaisesta henkilöstä tai yrityksestä, joka on antanut suostumuksensa turvallisuus selvityksen laadintaan ja joka on tarkoitus valita palvelussuhteeseen tai tämän lain mukaan turvallisuus selvityksen menettelyyn piiriin kuuluvaan tehtävään, taikka henkilöstä, jota koskeva oleskelu- ja liikkumisluvan käsittely on vireillä 1 momentissa tarkoitettussa puolustusvoimien yksikössä.

51 §

Nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuranta henkilörekisterien yhdistämisen avulla

Suojelupoliisi voi yhdistää turvallisuus selvitysrekisterin tietoihin poliisi asiain tietojärjestelmän osarekistereihin sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä rikosasioiden vireilläolo- ja ratkaisutietoja sen selvittämiseksi, voidaanko turvallisuus selvitys tai sen perustella annettu todistus edelleenkin pitää voimassa.

Sellaisen henkilön tietoihin, josta on laadittu laaja henkilöturvallisuus selvitys, voidaan yhdistää tietoja niistä henkilörekistereistä, joista 28 §:n 2 momentin mukaan voidaan hankkia tietoja henkilötietolomakkeella annettujen tietojen tarkistamiseksi.

Suojelupoliisin on hävitettävä yhdistämisen seurauksena syntyneet tiedot heti, kun 52 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden on saatettu loppuun, viimeistään kuitenkin vuoden kuluttua rekisterien yhdistämisestä. Yhdistettyjä tietoja saa käyttää tai luovuttaa vain 52 §:ssä säädettyissä tapauksissa taikka sen nojalla tehdyn ratkaisun ja siitä tehtävän muutoksenhakuasian käsittelemiseksi.

Rekisteritietojen yhdistämiseen vaadittavasta selvityksen kohteen suostumuksesta säädetään 5 §:ssä.

52 §

Toimenpiteet seurannan perusteella

Jos 51 §:ssä tarkoitettun seurannan perusteella ilmenee, että henkilön taikka yrityksen

tai sen vastuuhenkilön epäillä tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen rikolliseen tekoon, suojelupoliisin on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta turvallisuus selvityksen laatineelle viranomaiselle.

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella henkilön epäillä tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi voinut vaikuttaa turvallisuus selvitystodistuksen antamiseen tai turvallisuus selvityksen sisältöön, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta henkilöturvallisuus selvitystä hakeneelle taikka ministeriölle, joka 48 §:n 5 momentin mukaisesti on merkinnyt rekisteriin selvityksen kohteen ottamisesta palvelussuhteeseen, jollei palvelussuhdetta ole ilmoitettu päättyneeksi. Ennen tietojen ilmoittamista työnantajalle tai toimeksiantajalle on selvitettävä, toimiiko selvityksen kohde edelleenkin asianomaisen työnantajan palveluksessa tai toimeksiantajan tehtävissä taikka opiskelee hakijana olleessa oppilaitoksessa.

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella yrityksen vastuuhenkilön tai yrityksen epäillä tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi vaikuttanut yritysturvallisuus selvitystodistuksen antamiseen, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta yritysturvallisuus selvitystä hakeneelle.

Jos turvallisuus selvitystodistus on annettu kansainvälisten tietoturvallisuus velvoitteiden toteuttamiseksi, 1 momentissa tarkoitetuista seikoista on viipymättä ilmoitettava kansainvälisten tietoturvallisuus velvoitteiden toteuttamisesta huolehtivalle kansalliselle turvallisuusviranomaiselle.

Toimenpiteitä harkittaessa ja 1—4 momenttia sovellettaessa rikosepäilyä ja rikollista tekoa koskevan tiedon merkitystä arvioidaessa on otettava huomioon, mitä 32 §:ssä ja laissa muutoin säädetään erilaisten tietojen huomioon ottamisesta turvallisuus selvitystä laadittaessa.

8 luku

Turvallisuusselvityksen ja turvallisuusselvitystodistuksen voimassaolo

53 §

Turvallisuusselvityksen ja turvallisuusselvitystodistuksen voimassaoloaika

Turvallisuusselvitys on voimassa toistaiseksi, enintään kuitenkin viisi vuotta. Sama koskee turvallisuusselvityksen perusteella annettavaa todistusta, jollei todistusta ole annettu määräaikaista tehtävää tai tiettyyn hankkeeseen kuuluvaa tehtävää varten taikka toimivaltainen viranomaisen selvitykseen liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi toisin päätä.

54 §

Turvallisuusselvityksen uusiminen ja uuden turvallisuusselvitystodistuksen antaminen

Toistaiseksi annettu turvallisuusselvitys voidaan selvityksen laatineen viranomaisen aloitteesta taikka turvallisuusselvityksen hakijan tai selvityksen kohteen hakemuksesta uusia, jos se on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi taikka selvityksen kohteen tehtävissä tai hänen olosuhteissaan tapahtuneen sellaisen muutoksen vuoksi, joka tämän lain mukaan otetaan huomioon selvitystä laadittaessa.

Henkilöä koskeva turvallisuusselvitystodistus voidaan antaa uutta selvitystä suorittamatta turvallisuusselvitysrekisterin tietojen perusteella, jollei 51 §:n mukaisesti toteutusta seurannasta muuta johdu.

55 §

Turvallisuusselvitystodistuksen peruuttaminen

Toimivaltainen viranomaisen voi omasta aloitteestaan, turvallisuusselvityksen hakijan tai selvityksen kohteen työnantajan taikka selvityksen kohteen hakemuksesta peruuttaa tämän lain nojalla annetun henkilöturvallisuusselvitystodistuksen, jos:

1) selvityksen kohde ei enää työskentele niissä tehtävissä, joita varten todistus on annettu;

2) selvityksen kohde on kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen perusteella saadun ilmoituksen mukaan laiminlyönyt häntä sitovia tietoturvallisuusvaatimuksia tehtävässä, jota varten hänelle on Suomessa annettu henkilöturvallisuusselvitystodistus;

3) selvityksen kohteen epäillään 51 §:n mukaisesti toteutetun seurannan perusteella syyllistyneen tekoon, joka olisi ollut esteenä todistuksen antamiselle, taikka hänelle ei muiden muuttuneiden olosuhteiden vuoksi voitaisi enää antaa turvallisuusselvitystodistusta.

Yritysturvallisuusselvitystodistus voidaan peruuttaa, jos selvityksen kohteena olleen yrityksen toiminta ei enää täytä niitä vaatimuksia, jotka ovat olleet edellytyksenä todistuksen antamiselle, tai jos yrityksen vastuuhenkilön epäillään syyllistyneen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tekoon eikä yritys ole asetetussa määräajassa korjannut edellä tarkoitettuja puutteita.

Toimivaltaisen viranomaisen on ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettua ratkaisun tekemistä kuultava selvityksen kohdetta sekä tarvittaessa turvallisuusselvityksen hakijaa tai selvityksen kohteen työnantajaa.

Toimivaltainen viranomaisen voi turvallisuusselvitystodistuksen peruuttamista koskevassa päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

9 luku

Erinäiset säännökset

56 §

Tietosuojavaltuutetun valvontaoikeus

Tietosuojavaltuutetulla on oikeus tutustua tämän lain nojalla laadittuun turvallisuusselvitykseen sen henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden tarkastamiseksi.

Tietosuojavaltuutetun oikeudesta valvoa ja saada tietoja henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietolain 39 §:ssä.

57 §

Viranomaisten tietojensaantioikeus

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta laissa säädetään:

1) viranomaisten on luovutettava tämän lain mukaan toimivaltaisille viranomaisille tiedot, joita ne voivat käyttää turvallisuusselvitystä laadittaessa tai siihen liittyvää seuranta toteutettaessa;

2) toimivaltaisten viranomaisten on luovutettava toisilleen yksittäisen turvallisuusselvityksen tekemiseksi tämän lain mukaan käytävissä olevia tietoja.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus saada tietoja luottotietorekisterin pitäjältä henkilöturvallisuusselvityksen ja yritysturvaluususselvityksen laadintaa varten sekä toteutettaessa 51 §:ssä tarkoitettua seuranta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhetyden avulla.

58 §

Työnantajan ja yritysturvaluususselvitystodistuksen saaneen yrityksen ilmoitus- ja toimenpidevelvollisuus

Työnantajan, jonka hakemuksesta työntekijästä on laadittu henkilöturvallisuusselvitys tai sen perusteella annettu henkilöturvallisuustodistus, on ilmoitettava palvelussuhteen päättymisestä henkilöturvallisuusselvityksen laatineelle tai henkilöturvallisuustodistuksen antaneelle viranomaiselle.

Jos henkilöturvallisuusselvitystodistus on peruutettu, työnantajan, jonka hakemuksesta henkilöturvallisuusselvitystodistus on annettu, on pidettävä huolta siitä, että henkilöturvallisuusselvitystodistus palautetaan todistuksen antaneelle viranomaiselle.

Jos yritysturvaluususselvitystodistus on peruutettu, selvityksen kohteena olleen yrityksen on palautettava saamansa yritysturvaluususselvitystodistus todistuksen antaneelle viranomaiselle.

59 §

Salassapitovelvollisuus

Turvallisuusselvitykseen liittyvässä asiassa

lain nojalla tietoja saaneen vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22—24 §:ää silloinkin, kun asiakirjat ja tiedot on saanut muu kuin mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yritysturvaluususselvitystodistuksen saanut yritys, sen vastuuhenkilöt ja palveluksessa olevat sekä sen toimeksiannosta tehtäviä suorittavat ovat velvollisia pitämään salassa, mitä he ovat saaneet tietää sen tehtävän perusteella, jonka vuoksi yritysturvaluususselvitystodistus on annettu tai esitetty.

60 §

Turvallisuusselvityksen maksullisuus

Toimivaltaisten viranomaisten tämän lain nojalla tekemistä turvallisuusselvityksistä ja Viestintäviraston asiantuntijatehtävien suorittamisesta yritysturvaluususselvitystä laadittaessa peritään hakijalta maksu noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Yritysturvaluususselvityksen laatimiseen liittyvistä kustannuksista vastaa kuitenkin selvityksen kohde, jos selvitys on laadittu viranomaisen hakemuksesta.

Maksua ei peritä sellaisen henkilöturvallisuusselvityksen laatimisesta, jonka toimivaltainen viranomainen tekee saman hallinnonalan toisen viranomaisen tai oppilaitoksen hakemuksesta.

61 §

Viittaus rangaistussäännöksiin

Rangaistus 59 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Edellä tarkoitettuna salassapitovelvollisuuden rikkomisena pidetään myös 40 §:ssä tarkoitettua sitoumuksen rikkomista.

Rangaistus henkilöresteririkoksesta säädetään rikoslain 38 luvun 9 §:ssä ja rangaistus henkilöresteririkkomuksesta henkilötietolain 48 §:n 2 momentissa.

62 §

Muutoksenhaku

Toimivaltaisen viranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Toimivaltaisen viranomaisen päätökseen, jolla on kieltäydytty laatimasta turvallisuusselvitystä, taikka suojelupoliisin 22 §:ssä tarkoitetussa asiassa tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Päätökseen, jolla on kieltäydytty antamasta turvallisuusselvitystodistusta, saa hakea valittamalla muutosta vain, jos turvallisuusselvitystodistus on lain tai sen nojalla annetun säännöksen mukaan edellytyksenä virkaan tai tehtävään valitsemiselle taikka sellaisen viran tai tehtävän hoitoa varten, johon valittavalla on kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen mukaan oltava turvallisuusselvitystodistus.

Turvallisuusselvitystodistuksen antamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen muutosta saa hakea sekä turvallisuusselvityksen hakija että selvityksen kohde.

Viranomainen, jonka tekemän päätöksen hallinto-oikeus on kumonnut tai muuttanut, saa lain soveltamisen yhtenäisyyden ylläpitämiseksi hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

10 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

63 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

kuuta 2015. Tällä lailla kumotaan turvallisuusselvityksistä annettu laki (177/2002).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

64 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille saatettuun asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia. Tämän lain 48 §:ssä tarkoitettu turvallisuusselvitysrekisteri ja siihen liittyvä tietojenkäsittely on saatettava lainmukaiseen kuntoon kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Turvallisuusselvitysrekisteriin voidaan siirtää tiedot sellaisista kumottavan turvallisuusselvityksistä annetun lain (177/2002) nojalla annetuista turvallisuusselvityksistä ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain nojalla annetuista todistuksista, jotka on annettu aikaisintaan kolme vuotta ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen kuin turvallisuusselvitysrekisteri on saatettu lainmukaiseen kuntoon, toimivaltaiset viranomaiset voivat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa toisilleen myös sähköisesti taikka muutoin käsitellä sellaisia tietoja 2 momentissa tarkoitetuista turvallisuusselvityksistä ja todistuksista, jotka ovat tarpeen tämän lain 10 §:ssä säädetyn velvoitteen toteuttamiseksi.

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*